

Cvičení č. 2: Rovnováha spotřebitele

1. Zakreslete rovnováhu spotřebitelů na základě jejich následujících preferencí (pozor na tvar IC a BL):
 - a) Homer Simpson: „Piju pivo, ale jenom Duff, ostatní značky mě nezajímají, i když jsou o polovinu levnější, dělá se mi po nich totiž zle.“
 - b) Za války bývají některé potraviny na příděl. Na oficiálním trhu lze nakoupit max. 1 kg masa za měsíc na osobu, nakoupené množství brambor není omezeno. Maso je 3x dražší než brambory. Maruška má ráda řízky a bramborovou kaši. Zakreslete její rovnováhu na oficiálním trhu a dále pak v případě, že maso nakoupí na trhu černém, kde je 2x dražší než na trhu oficiálním.
 - c) Pepan nejčastěji kupuje vodku a cigarety. Za oboje utratí dohromady 4000,- za měsíc. Lahev vodky stojí 200,- a krabička cigaret 100,-. Užitek maximalizuje, pokud vypije 5 lahví vodky měsíčně. Kolik nakoupí krabiček cigaret? Jak se změní jeho rovnováha, když vláda zavede 50% daň ze spotřeby vodky i cigaret (Pepan i nadále koupí 5 lahví vodky)? Zakreslete.
2. Vysvětlete, proč není možné, aby se v rámci jedné preferencí protínaly indifferenční křivky?
3. Jak byste charakterizovali racionalitu chování spotřebitele? Když se podíváte kolem sebe, chovají se spotřebitelé spíše racionálně nebo spíše iracionálně? Zdůvodněte.
4. Jak lze interpretovat, pokud mají indifferenční křivky následující tvary:
 - a) konvexní vzhledem k počátku
 - b) konkávní vzhledem k počátku
 - c) klesající ve tvaru přímky
 - d) přímka rovnoběžná s osou X
 - e) tvar písmene „L“
 U všech uveďte příklady statků (spotřebních situací), které by mohly odpovídat danému tvaru IC (u bodu „e“ prosím cokoli jiného než příklad levé a pravé boty)
5. Jak na možnosti spotřebitele dopadá zdanění? Jaký je rozdíl mezi dopadem zdanění důchodu a spotřeby?
6. Zakreslete indifferenční křivky těchto užitkových funkcí:
 - a) $U = XY^2$
 - b) $U = Y/X$
 - c) $U = X + 2Y$
 - d) $U = 2X$
 Co lze v jednotlivých situacích říci o statcích X a Y na základě uvedených preferencí?
7. Spotřebitelova užitková funkce z návštěvy divadla má tvar: $U = 1000X - 10X^2$.
 - a) maximálně kolikrát je spotřebitel ochoten jít do divadla?
 - b) jaký rovnovážný počet návštěv divadla v případě, že vstupenka stojí 400,-? Jak velký je v tomto případě spotřebitelský přebytek?
 - c) zjistěte rovnovážný počet návštěv divadla a spotřebitelský přebytek, pokud vstupenka zdraží na 600,-.
 Všechna řešení rovněž zakreslete.

8. Spotřebitel vynakládá na nákup dvou statků celkem 4500,- měsíčně. Statek X stojí 50,- a statek Y stojí 30,-. Užítková funkce ze spotřeby těchto statků má tvar $U=2XY^2$. Zjistěte rovnovážné množství nakupovaných statků X a Y měsíčně. Řešení rovněž zakreslete a okótuje osy.
9. Užítková funkce spotřebitele ze spotřeby dvou statků má tvar $U=XY$. Statek X stojí 20,- a statek Y stojí 30,-. Spotřebitelova část důchodu, vyčleněná na nákup obou statků činí 3000,-. Spotřebitel nakupuje 60 jednotek statku X a 40 jednotek statku Y. Je tato kombinace obou statků optimální (sklony IC a BL se rovnají)? Vysvětlete a zakreslete.